



# POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 32 (190)

8. augustil 1925 a.

V. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.  
Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—  
poolaastas . . . . . „ 500.—  
veerandaastas . . . . . „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:  
aastas . . . . . Mk. 800.—  
poolaastas . . . . . „ 400.—  
veerandaastas . . . . . „ 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1/29—1/23. Toimetaja kōmetunnid k. 12—1  
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

1/4 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—  
Lehe eesküljel 75<sup>o</sup>o, tekstis 100<sup>o</sup>o kallim.

Adressi muutmine 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.  
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

**Sisu:** 1) Mõnda töörohkusest ja selle lihtsustamisest politsei jaoskondades. 2) Politseiametnikkude ametisse määramisest. 3) A. Liit, Tähtsamate kuritegude jälgimisest (järg). 4) E. Engelbrecht, Sadamakõrtsid. 5) Ametlik osa. 6) Väljamaalt. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

## Mõnda töörohkusest ja selle lihtsustamisest politsei jaoskondades.

Iga aastaga on politsei jaoskondades, nii linnas kui maal, kantselei tööde rohkus kasvanud, ja kord korralt paksemaks kasvanud laudjuhendite virnad näitavad, misugused paberite hulgad sealt aasta vältusel on läbi käinud. Politsei orgaanid on need käed ja jalad, millede kaudu end riik välja sirutab, kuhu vaja. Kui läinud aastal jaoskondade teenijate koosseisude vähendamise küsimus päevakorrale kerkis, siis pidi see tõsise töörohkusega kokku pörkama ning pidi päevakorralt ära jääma. Vahepeal on aga politseiteenistuse välis-alal mitmed uued kohustused juure tulnud, seega töörohkus veelgi kasvanud. Tõuseb jällegi tahtmata küsimus, kuidas oleks võimalik suurt kantselei töörohkust vähendada, millega võidaks nii teenijad, kui ka publik. Eriti oleks tähendada järgmiste asjaolude peale, mis otsekui iseenesest

töölihtsustamise küsimuse eelplaanile lükavad.

Näit., peetakse praegu valve alla antud isikute üle välispolitseis kaht raamatut. Üks raamat peetakse linna ja maakondade politsei ülemate kantseleis, teine jaoskondades. Saab jaoskond kohtuasutustelt isiku valve alla võtmiseks määruse, kantakse valve alla antud isiku üle teated sellekohasesse raamatusse, ühtlasi aga tehakse raamatust väljavõtte politsei ülematele, kus needsamad teated teistkorda sisse kantakse. Niisama peavad sellekohaseid raamatuid ka kriminaalpolitsei osakonnad, seega peetakse valve alla antud isikute üle raamatuid kolmes kohas korraga. Tuleks kaalumisele võtta, kuidas valvealuste järelevalvet ühe asutuse alla koondada ja teised asutused sellest vabastada. Et valvet korralikult teostada, selleks on mõnel pool

jaoskondades jaoskonna ülemate enda algatusel sisse seatud iseäralised kontrollraamatud märkimiseks, millal nimelt valve all olevat isikut kontrolleeriti ja kuidas tema ülespidamine, olgugi et sarnase raamatu sisseseadmist küll ühegi eeskirjaga pole nõutud.

Mitmesugused väärnähtused rahade sissenõudmistel tõivad kaasa üldise kantselei töörõhkenduse, nimelt raharaamatute tarvitusele võtmise. On nüüd raiooni ülemad raha maksjatelt vastu võtnud, antakse nende poolt rahamaksjatele sellekohasest tshekiraamatust kviitungid. Raha ise antakse edasi jaoskonna ülemale, kes uuesti vormilikku raharaamatusse sisse kirjutab ja raha riigipanga osakonda saadab, kuna aga raiooni ülematele raharaamatute kviitungid vastu antakse. Maakondade jaoskondades peavad raiooni ülemad raha ise riigipanga osakonda maksuma ja kviitungid jaoskonna ülematele ette panema. Nii sünnib mitmekordne kirjavahetus, mitmesugune sisse- ja väljakirjutamine ühes selgitavate kaaskirjadega. Tuleks kaalumisele võtta, kas ehk oleks võimalik jaoskondades peetavaid raharaamatuid tarvitada ainult teatud summade sissekirjutamiseks, kuna sealt võiks osa hoopis välja jääda, mõõduandvaks võiks olla kas rahasummade suurus või nende iseloom. See oleks võimalik ka sellepärast, et nüüd „R. T.“ nr. 61/62 s. a. ilmunud raha- ja siseministri poolt antud juhatuskirjas riigi ja omavalitsuse maksuvõlgade sissenõudmise kohta politsei ainult teatud juhtumistel rahasumme vastu võtab, millede suurus üle 3000 Emk. ulatab. Peale selle nõuab seesama juhatuskiri iseäralist kontrollraamatu pidamist nende ametnikkude jaoks, kes maksusid sisse nõuavad. Seega on järelvalve pidamine rahade sissenõudmise kohta mitmet pidi võimaldatud ning mitmekordne rahade sissekandmise tarvidus ja kviitungite vahetus saavad oma otstarbekohasuses küsitavateks. Selle juures on mõned jaoskondade ülemad veel raharaamatute tõendusdokumentide tõelisuse kindlustamiseks riigikontrolli jaoks igale riigipanga osakonna kviitungile lisanud juure rahade sissemaksimiste teatelehtede ära kirjad, mis omalt poolt küll rohkesti tööd annab, kuid raharaamatute kontrolleerimisel jääb täitsa mõtetuks ja sisutuks tööks.

Määrusega 31. dets. 1923. pandi maksuma uus kord varastatud ja kaotsiläänud asjade, peaaesjalikult aga otsitavate isikute otsimiseks. Selle korralduse järele jao-

takse otsimiskaust üheksasse vihkusse. Kõik isikud, hobused (j. t. koduloomad), isikutunnistused, väärtasjad, kehakatted, majapidamise tarbeasjad, tööriistad, masinad j. n. e. tulevad koondada vihikutesse nende otstarbe ja iseloomu järele. Kuna nüüd jaoskondades enam otsitavate isikute peale otsimiskaarte välja ei kirjutata, selle töö koondumisel keskaadressslauda, on seega hulk tööd vähendatud. Kuid siiski ilmub tahtmata küsimus, kas see hästimõeldud otsimisviis täidab oma otstarvet. Paljudes jaoskondades lõpeb seega otsimistöö, et laialisaadetud varanduste otsimiskirjad kaustikusse lüüakse, kuhu nad ka jäävad, ilma et keegi neid sealt välja võtaks, ehk nende järele otsimist jätkaks. Peale selle satub varguste juurdlemistel välispolitsei kätte liig vähe varastatud asju, kuna ju varguste juurdlemine kriminaalpolitsei kätte koondatud. Peale ülemalnimetatute peetakse mõnel pool otsitavate isikute jaoks eriti nimekirju, ning nüüd selgub kergesti, missugust suurt tööd peab kantselei tegema, et korras hoida mis vaja. Peale mõneaastalise otsimiskorralduse maksvust peaks selguma tema otstarbekohasus.

Oige rohkesti võtavad aega väga mitmesuguste aruannete valmistamised, nii kuulised, kui ka pooleaastalised, võiks isegi ütelda, et suuremaid ajaraiskajaid on küll vaevalt leida. Meie väikese riigi kohta on väga suur tähtsus mitmesugustel statistilistel teadetel, seda ei saa salata, sest see väljendab alati kõige täpsemalt, mida meie suudame ning mis meil puudub. Selles tuleb neid hoolega kokku seada ja eksimuste eest hoida. Meie ei saa statistiliste teadete saatmisel enam sellega valmis, nagu vene ajal, mil kõik sarnased andmed harilikult ametnikkude poolt laest maha kirjutati. Tuleks kaalumisele võtta, missugused on neist möödapääsemata tarvilikud ja missugused mitte. Võib olla, et mõningad neist omal ajal liikuma pandud ning käivad nüüd endist rada, ilma et järele kaalutaks, kas nad veel otstarbekohased, näit. kuuaruanded raiooni ülemate kaudu sissenõutud summade üle j. n. e.

Väga palju on alati räägitud igasuguse töö produktiivsusest kõigil aladel. Muidugi mõisteti selle nimetuse all harilikult inimese töötamisvõimet ja tema töörõhkust. Selle juures ei kaalutud palju seda, missuguse väärtusega tehtud töö oli. Töörõhkust aeti taga igal pool, olgugi, et suur rühkimine alati endaga otsekuu kaupmehe

märki külges kannab. Iga aeg toob kaasa muudatusi ning pole imeks panna, kui meie vaated töötamise suhtes muutuma peavad. Nii ei peaks olema nii tähtis töörohkus, kui selle väärtuslikkus, selle tublidus.

Mõlgutades aegajalt töö vähendamise mõtteid, jõutakse ka politsei ametkonnas

ikka enam ja enam sihiühtluse ja otstarbekohasusele ligemale. Sarnasel viisil saame kätte selle paenduvuse, mis politsei ametkonnal kõige enam tarvilik. Ei ole mõtet töötada, kui see ei peaks märki tabama ja kõige vähem mõtet on töötada seal, kus töövili jääb nägematuks.

## Politseiametnikkude ametisse määramisest.

Politsei korralduse seaduse § 10 kõlab järgmiselt: maakonna ja linna politsei jaoskonna ülemad ja nende abid määratakse ametisse vastava politsei ülema ettepanekul politsei peavalitsuse poolt, kusjuures kohaliku maakonna ehk linnavalitsuse arvamist tuleb järelpärida.

Mõned omavalitsused püüavad arvamise järelpärimise lauset tõlgitseda nõnda, et kandidaadi kohale määramisel peab maakonna ehk linnavalitsuse nõusolek olema ja et politsei peavalitsusel pole õigust ilma sarnase nõusolekuta kedagi isikut jaoskonna ülema ehk abi kohale määrata.

Politsei korralduse seadus ei nimeta nõusoleku pärimist ega ei nõua kategooriliselt, et seda arvamist just omavalitsuselt peab tingimata pärima. Seadusandlus on tahtnud jätta võimaluse omavalitsuselt tarviduse korral järelpärida kandidaadi kohta, kui viimane küllalt tuntud ei ole, sest arusaadavalt tuleb vastutaval ametnikul kontaktis politsei alal ametasutustega, nende hulgas ka omavalitsusasutustega, töötada.

Põhjendan oma kirjatüki näituste peale. 1922. aastal P. maakonnavalitsus luges politsei korralduse seadusest omale pea-aegu jaoskonna ülema valimise õiguse välja, nagu seda sama seaduse § 9 räägib politsei ülemate ja nende abide kohta. Asi läks seaduse tõlgitsemisega nõnda kaugele, et suurem osa kandidaatidest ühe jaoskonna ülema kohale andsid palved politsei ülemast möödaminnes kohalisele maakonnavalitsusele, viimane tarvitas valimisõigust, kirjutas igale palvele oma otsuse ja ühele kandidaadile nõusolekut andes, esitas viimase palve politsei ülemale kandidaadi ametisse määramise korralduseks. Maakonnavalitsuse otsused kuulutati kõrvalejätud palujatele, politsei ülem ei soovitanud maakonnavalitsuse poolt valitud kandidaati, ja jaoskonna ülema koht seisis ajutise kohustetäitja hoole

all ligi aasta aega, kuni viimaks politsei peavalitsus oli sunnitud ka politsei ülemale kandidaati kohale määrama.

Maakonnavalitsus ja politsei ülem ei jõudnud kokkuleppele sarnase ebaloomuliku seaduse tõlgitsemise tõttu.

Miilitsa korralduse järgi pidasid omavalitsused majanduslikelt politseid üleval. Otsustavalt kaasaraäkimise õigus oli millegagi põhjendatud, kuna praegu on võimalik niisugust veto õigust omavalitsustele lubada järgmistel põhjustel: politsei korralduse seaduse järgi ei kanna politsei ülalpidamise kulusid omavalitsuse üksused, vaid riik terves ulatuses; välis-, kriminaal- ja kaitsepolitsei töötavad käskäes juhtnööride järgi, millised kõrgemalt politsei keskvalitsuselt antakse — erapooletult, ilma et ühe ehk teise poliitilise rühmituse soovisid võiks ametkohuste täitmise juures arvesse võtta; politsei ameti kandidaat peab olema vaba igasugusest poliitilisest survest, kuna teatavasti omavalitsuse üksustes valitsevad 3 aasta peale kodanikkude hulgast valitud poliitiliste rühmituste esitajad, kellelel teinekord politsei aparaadi tegevusest on puudulikud arusaamised ja poliitiseinikelt võimatuid järelandmisi nõuda võivad, seaduse ja määruste täitmise järevalve alal jne.

Kui seadusandlus oleks tahtnud kategoorilist omavalitsuse nõusoleku saavutamist ametniku kohale määramise puhul väljendada, siis juba oleks see seadus hoopis teisiti redigeeritud, „peab nõusolekut küsima“ — lihtsalt ja arusaadavalt, ning kellegil poleks põhjust olnud asja juures polemiseerida.

Tegelikult oleks aga ülaltähendatud raskused ja vaielused üleriikliselt esile tulnud.

Ametisse määramine oleks nõudnud siis „kolmiklepingut“ politsei ülema, maakonnavalitsuse ja politsei peavalitsuse

vahel, ja, nagu eelpool näituse tõin, kohad seisaksid tühjad...

Sarnased arusaamatused ja üksikute omavalitsustegelastele tuntud kandidaate upitamised tulevad nüüdsel ajal kõrvale jätta, sest politsei nõuetest ei ole suuremal jaol omavalitsustegelastel tarvilisi teadmisi. Kellelt nõutakse vastust, sellel peab ka võim olema alluvate ametnikkude kohtadele määramisel. Vasutajad politsei orgaani eest on politsei peavalitsuse ülem ja siseminister. Ei ole omavalitsus ühe ehk teise kandidaadiga nõus, peab peavalitsuse ülem ikkagi erapooletult ja õiglaselt otsustama, keda kohale määrata, ega või ootama jääda, millal politsei ülem ja maakonnaavalitsus kokkuleppe saavutavad. Seda nõuab meie riigikaitse, ja ei saa arvesse võtta, missuguse poliitilise meelsusega kandidaat kusagil maakonnas vastuvõetav on, peasi, kui ta tubli, haritud ja õiglane inimene on. Viimaseid omadusi suudab politsei üksus paremini kui omavalitsuse üksus selgitada.

Kui ametnik näiteks hiljemalt kuriteo toime paneb, ei päri omavalitsuselt keegi aru selle kohta, küll aga võidakse peavalitsuse ülemat süüdistada nõrgas järelevalves jne.

Sellepärast ärgu nõudku omavalitsused omale otsustavat õigust politseiametnikkude kohtadele määramisel, vaid olgu heatahtlikud, erapooletud ja õiglasel oma arvamise avaldamise juures, kui seda arvamist tarvilikuks peetakse järelepärida

ja kui mõningad andmed kandidaadi kohta on, millised politsei otsekohele ülemusel teadmata.

Leiab aga peavalitsuse ülem, et mõnel pool ei ole küllalt õiglaselt arvamisi avaldatud ehk mitteerapooletult, enesestki mõista tuleb siis sarnased arvamised arvamisteks jätta ja oma äranägemise ja otsustamisvõime järgi talitada. Võidakse küsida, mil põhjustel nüüd omavalitsuse liigete arvamise järgi ei või ametnikku valida?

Teatavasti maakonna ja linnavalitsused seisavad koos erakonna meestest, poliitikutegestest. Ühel pool valitsevad enamuses pahempoolsed, teisel — keskerakondlased — ja viimaks parempoolsed. Otsustamistel on mitmel pool küsitud, missuguse erakonna mees peaks kandidaat olema.“

On ju loomulik, et iga politseiametnik peab püüdma head vahekorda ametasutustega alal hoida, sest on ju politsei seltskonna teenistuses, et aga omavalitsustega erakondliselt hästi peab läbi saama; seda nõudmist igal pool ametnik ei saa täita.

Ametnikud satuvad lõpuks sarnasesse seisukorda, et peavad, näiteks, loobuma omavalitsuse majade kohalt tänavate puhastamise nõudmisest. Kui aga ametnik ühtlast mõõdupuud tarvitab ja hiljemalt kõrgemale kohale kandideerima juhtub, öeldakse otsekohe „terav mees, ei kõlba“, jne. Võimu vajab vastutav orgaan!

H ä ä l.

## Tähtsamate kuritegude jälgimine.

(5. järg.)

A. Liit.

Taskuvaraste püüdmine on üks tänamatumatest ülesannetest, välja arvatud juhtumised, kus ohver tema taskutes ettevõetavat operatsiooni õigel ajal märkab ja varga kättpidi kinni tabab. Muidu aga märgatakse vargust liiga hilja, kuigi see sünniks iseenesest ainult mõni silmapilk peale varguse, sest niisugusel juhtumisel on varas harilikult juba rahva hulka kadunud ehk saagi abilisele edasi annud. Suuremates linnades peavad politseiametnikud rahva liikumist elavamates kohtades muidugi teraselt silmas, mis kahtlemata nii mõnelegi taskuvargale vabaduse kaotamise kaasa toob. Peab aga

tähendama, et ainult harjunud ja taskuvaraste võtetega tuttav silm taskuvarast rahvahulgast eraldada suudab. Vilh. Polzer ütleb omas käsiraamatus selle kohta väga tabavalt: „Asjatundjale peab „tõttava“ taskuvarga ülespidamine ja tegevus ka alatasa liikuvast rahvamerest samal määral silma torkama, nagu iga võhikugi tähelepanu osaliseks saaks inimene, kes keset elavat tänavat valmistub hüppama edasiliiukuvale trammile: omapärane vaade, millega jälgitakse lähenevat trammi, kiire, sihikindel ligiastumine, käe ülestõstmine veel enne vaguni kohalejõudmist, et paremini tabada trepi käsipuud jne. jne.

— liigutused, mis teatava määranil sarnanevad taskuvargaga töötamisele“. Soovitatav, et taskuvargaid varitsevaid ametnikke oleks alati kaks.

Taskuvarast teo ehk katse pealt tabades tuleks ligikaudu järgmiselt talitada:

1. Valju häälega publikule hüüda, et taskuvaras tabatud ja soovitada igäihele, kellel nüüdsama taskutest midagi kaduma läinud, vastavasse ametasutusse ilmuda. On ametnikke kaks, siis võtab üks taskuvargaga oma hoole alla, kuna teine kahjusaajad ja saadud kahju üles märgib.

2. Tabatud varas kohe põhjalikult läbi otsida; peale raha, rahataskute, uuride, paberossitooside ja muude kaasaskantavate väärtasjade võivad tema taskutes leiduda veel väikesed käärid ehk tangid, mida taskuvargad tarvitavad uurikettide ja käekottide läbilõikamiseks. Mõned neist kannavad sõrmes väikese noateraga varustatud sõrmust, mille abil tarbekorral ohvri pealisriided tasku kohalt läbi lõikavad, et sel teel rahataskut välja võtta.

3. Kahjusaajatele tabatud isik ette näidata ja küsida, kas nad teda oma läheduses pole märganud ja millistel asjaoludel nimelt, näit., tuld küsimas, kitsas läbikäigu kohas mööda poetamas jne.

4. Tabatu isik ja elukoht kindlaks teha, viimases läbiotsimine ette võtta; peale väärtasjade võivad seal leiduda võõrad kirjad ja dokumendid.

5. Tabatu otseteed kohtusse saata, et sellega põgenemise ja teo kordamise võimalusi võtta.

Korterivargaid huvitavad peaaugjalikult korterites leiduvad hinnalisemad asjad. Mõnda neist näikse eelistavat ainult teatavat liiki asju. Nii tuntakse korterivargaid, kes eestkätt varastavad kas üliiriideid, pesu, lauahõbedat või muud väärtmetallist asju, mõned jälle pööravad peatähelpanu kirjutuslaua laegaste, kummutite ja kappide peale, kus nende arvates korteriomanik hoiab oma rahatagavara. Suurem osa võtab aga, mis kätte juhtub.

Töötamisviisi poolest jagunevad korterivargad samuti mitmesse liiki. Ühed töötavad enamasti muukraudadega, teised murravad ukсед või aknad sisse, kolmandad kasutavad lahtiumustatud uksti ja aknaid, mõned jälle püüavad mitmesuguste ettekäänete, näit., tööotsimise, kerjamise jne. abil korterisse pääseda, ja kasutades elanikkude silmapilkset eemaldumist, kahmavad käepärast oleva asja ning kaovad.

Siia juure kuuluvatest ettevalmistustest oli juttu eespool.

Kauplusevargad. See vargatiüp töötab käidavamates ärides ja laatadel, tegutsedes meelsamini sel ajal, kui äris kõige rohkem ostjaid leidub. Varas peotab ennast teiste ostjate vahele, laseb endale mitmesugust kaupa ette tuua, valib kaua ja parajal silmapilgul, kui müüja eemaldub (näit. läheb uut kaupa letile tooma), peidab ta üht-teist hõlma alla või annab oma seljataga seisvale abilisele üle. Kauplusevaraste hulgas leidub rohkesti naisterahvaid, kuna neil oma riietuse tõttu kergem varastatud kraami peita. Vilunud vargad katsuvad õnne kullasepa ärides, kus neil sagedasti korda läheb suure väärtusega ehteasju ülelüüa.

Kuna harva keegi varas, kellel mingisugune silmatorkav tundemärk küljes, valib oma erialaks kauplusevarguse, siis on nende püüdmine kaunis raske. Harilikult märgatakse vargust alles hiljem ja paremal juhtumisel kahtlustatakse „tundmatut isikut“, kelle tundemärgid sadade isikutega ühte lähevad.

Sisse kukuvad kauplusevargad enamasti selle läbi, et nad harilikult terve rea üksteisele järgnevaid vargusi toime panevad, kus juures neid kusagil teo pealt tabatakse. Siis peab müüdugi kõik viimasel ajal toimepandud kauplusevargused kõrvuti seadma ja varaste ning vastuvõtjate käest äravõetud asjad kui ka vargad ise kahjusaajatele ette näitama.

Ka kelmidele ei anna ärimeste puhaskasu rahu. Mitmesugusel teel kauba ja raha väljapetmiste arv soliidsetest äridest pole koguni väike. Muudkui siin ei saa juttu olla mingisugusest püsivast petmisvõttest, vaid hoopis selle vastu, kelmide edu oleneb just sellest, kuivõrd leidlikud nad on uute võtete väljamõtlemises. Illustreerimiseks võiks nimetada järgmisi võtteid:

Kauba tellimine telefoni teel. Kelm kõlistab ärisse mõne tuntud äri nimel ja palub isikule, keda lubab järele saata, kaupa välja anda. Ta määrab kellaaaja, kirjeldab kauba vastuvõtjat (kas iseennast või oma abilist), palub kauba ja arve valmis panna jne. Läheb tal sel viisil korda ohvri valvelolekut uinutada ning jaatavat vastust saada, siis ilmub ta määratud ajal kohale kaupa vastu võtma. Ehkki see võte iseenesest on juba kaunis kulunud, tuleb teda aegajalt ikka veel ette.

Ostetud kauba kojusaatmine. Kelm (lugupidamist äratava välimusega) valib paremast ärist auväärse summa eest kaupa ning palub antud aadressi järele ära saata, muidugi ühes arvega. Äriteenijalt, kes kauba kohale toimetab, võtab kelmi abiline, kes, näit., esineb teenri osas, kauba ja arve vastu, et härrale edasi anda ja raha tuua ning kaob sellega läbi tagumise käigu, äriteenijat asjatult ootama jättes.

Rahavahetajad. Möödunud aastal opereeris ühe provintsilinna ärides keegi venelane järgmisel moel: võrdlemisi viisaka välimusega isand astub ärisse ja palub tuhandemargalist raha vahetada sajamargalisteks. Tema soov täidetakse. Raha lugema asudes palub ta veel ühte sajamargalist peenemaks vahetada ja sel ajal, kui kaupmees peenraha otsib, laseb kelm ühe või kaks sajamargalist käesolevasse vihmavarju libiseda. Kui kaupmees peenraha välja otsinud, on ka kelm oma rahalugemisega lõpul ja avaldab imestanud ilmel, et temale vähem raha tagasi antud. Kohmetanud ärimees maksab raha juure ja saadab kelmi vabandustega pealegi välja.

Aidalõhkujad on külaelanikkude kibedamaks vitsaks. Neile kõlbab kõik, mida varjavad külameeste panipaigad — aidad: toiduained, tööriistad, riided. Töötavad enamasti kahe-, kolmemehelises salgas, saagi äravedamiseks tarvitavad tihti hobust.

Erisuguseid töötamisviise võib ka aidalõhkujate hulgas tähele panna: ühed töötavad muukraudadega, teised puurivad või saevad aidauksest luku ja riivid välja, kolmandad tükivad põõningule, puurivad kaks või kolm laepalki keskelt läbi, kangutavad siis otsad üles ja laskuvad läbi tekkinud avause aita. Ka seinte ja vundamendi läbimurdmist tuleb ette. Nagu muudki erialased vargad, armastavad ka aidalõhkujad kord juba selgeks saanud töötamisviisist kinni pidada, milleks omalt poolt kaasa mõjub külaaitade enam-vähem ühesugune ehitusviis. Varastatud kraam toimetatakse harilikult kaugeemale, sagedasti aga suurematesse linnadesse vanakraami turgudele (riided, tarbeasjad).

Hobusevargad. See omal ajal nii elav eriala ähvardab viimasel ajal meil hoopis soiku jääda, mille põhjuseks eestkätt hobusepasside tarvitusele võtmine. Siiski läheb meil aasta jooksul veel praegugi mõnikümmend hobust läbi varga-

käte, suurem osa nendest küll lõunapoolsetes, maapiiri äärsetes maakondades, kus varastatud hobuseid kergem üle piiri toimetada.

Iseäralist tehnikat hobusevarguse toimepanemine ei nõua, küll aga nõuab vastavaid ettevalmistusi varastatud hobuse esialgne varjamine ja tema müügile toimetamine.

Varastatud looma varjamine pole kerge, sest hobust ei saa kotti peita ega kotis müüa. On vargust õigel ajal märgatud ja õigel ajal politseile teatatud, siis võib varas kindel olla, et vargusest ühes hobuse tundemärkide kirjeldamisega juba igale poole ette teatatud ja vähemalt esialgu maanteid silmas peetakse. Selle tõttu juhtub tihti, et varas varastatud looma esimese hooga mitte väga kaugele ei vii, vaid teda esialgu, kuni palavama otsimise möödumiseni, kusagil ümbruskonnas varjab, eriti siis, kui vargus toime pandud päeva ajal või hommiku poolt ööd. Muidu võiks temale kahjusaja ise või keegi viimase tuttavatest juhtuda vastu tulema, kes hobuse ära tunneks. Varjamiseks kõlbavad, nagu kogemused näitavad, paks metsatihnik, maskeeritud ruumid tallides, selleks otstarbeks üleslaotud õõnsad heina-, põhu-, halgude- ehk haovirnad. Kui tingimused soodsad, ruttab varas hobusega lähema vastuvõtja juure, kes selle omakord edasi toimetab või realiseerida püüab. Vastuvõtjaks on harilikult keegi kahtlase kuulsusega hobusepariisnik, kellel muuseas alati mõni võltsitud või kärvanud hobusest järele jäänud hobusepass tagavaras.

On olnud juhtumisi, kus varas varastatud hobuse kapjade ümber nartsud sidus, et jälgi kustutada, mis muidu oleksid jäänud varguse paika ümbritsevale pehmele maapinnale. Lähemalt varastatud hobuste ostmise üle minu kirjutuses „Isikute ja varanduste otsimine“, „E. Politseilehes“ 1922. a. nr. nr. 23 ja 24.

Missugused jäljed ehk märgid võisid toimijale teopai-galt külge jääda? Peale näpunäidete, mis leiduvad „E. P.“ nr. 134, lhk. 421, tuleb meeles pidada, et ka varastatud asjad ise võivad varga külge jätta vastavad märgid. Nii said kellelegi võivargale saatuslikuks või soolvee plekid, mis saagi kandmise juures tema riiete peale jäänud ja kuivades nähtavale tulid. Keegi kaubaputka lõhkuja sattus äärmisse kimbatusse, kui politseis tema taskud pahempidi pöörati ja sealt prügi hulgas kulumata

äärtega shokolaadi killukesed nähtavale tulid, millest juurdlejad järeldasid, et kahtlusaluse taskutes on õige vähe aega tagasi shokolaadi murtud. Tegelikult oligi muu kraami hulgas ka lahtist shokolaadi kaduma läinud. Kahtlusalune ei võinud kindlaks teha, kellelt ta viimaste päevade jooksul oleks shokolaadi saanud ja selle tõttu ummikusse aetuna tunnistas ta viimaks oma süü üles, ehk küll muud otsekohesed süütoendused puudusid.

Samal viisil tulid aidalõhkujate taskutest nrügi hulgast päevavalge roo helbed. Teda süüdistati murdvarguses, kus juures sisse oli murtud läbi rookatuse, kuna katuse sisse oli noa abil paras avaus lõigatud. Katust lõigates sattusid roo tükikesed pintsaku taskutesse.

3. Juhtivate asjaolude kasutamine. Terane tähelpanija märkas juba isegi, et eelmisega meie püüdsime eestkätt vastuseid leida järgmistele tuttavatele küsimustele: mis, kus, millega, kuidas, millal? Vastamata jäävad küsimused: kes ja mis otstarbel?

Kelle peale langeb kahtlus? Keda nimelt nähti teopaigal või selle läheduses toimimise ajal, veidi enne ehk pärast toimumist? Kelle ülespidamine, tegutsemised viimastest sobivad kõige enam sündmuse asjaoludega? Olgu veel kord tähelpanu juhitud selle peale, et varga ja tema kaaslaste ülespidamine võib olla sedavõrd maskeeritud, et juhuslik

tunnistaja põhjust ei leia neid iseäranis tähele panna, mida teadetekogumisel ja tunnistajate ülekuulamisel silmas peetagu. Kes teadis ära viidud asjade olemasolu ja hoiupaika?

Kui kellelki, kes teadupärast kehv mees, varastati suurem summa, mille ta sai just päeval enne vargust, siis on põhjust arvata, et varas raha saamisest teadis. On postipeal just see paun avatud, milles seisid rahasaadetused, ja teised hoopis puutumata jäetud, siis peab arva- ma, et varas postkontori asjaajamisega tuttav oli. Seesugusel juhtumisel tulevad eestkätt arvesse võtta alaliselt kohapeal tegutsevad isikud, selle järele isikud, kes asjatoimetuse pärast sagedasti kohapeal käivad, edasi isikud, kellega esimesed lähemas läbikäimises ja kellele need tarvilikud teated pahaaimamata edasi võisid lobiseda. Keda märgati ettevalmistustel ehk kes võis ettevalmistusi teha tähelpanu äratamata (kui asjaolud näitavad, et ettevalmistusi on tehtud)? Kellel teatakse olevat seesuguseid tööriistu, mida tarvitati sissemurdmiseks? Kelle küljes märgati teopaigalt külgehakanud märke? Kellel ümbruskonnas on kalduvused seesuguse kuriteo kordasaatmiseks ja kelle töötamisviisi ning eriala näitab käesolev juhtumine? Kellel võis olla sundiv põhjus (motiiv) varguse toimepanemiseks?

(Järgneb.)

## Sadamakõrtsid.

Kriminaal-komissar Ernst Engelbrecht.

Sadamas laevasildade lähedal, vanas suitsunud puumajas asub kõrts. Kõrval ja vastas asuvates majades on igalpool merimeeste hotellid ja merimeeste kõrtsid alamat ja kõige alamat liiki. Mudane tänav, lapsed määrduvad riietes mängivad lärmitsevaid mängu, üks kaltsukaupmees hüüab ostjaid lähemale, ja joobnud mehed lipitsedes lähenevad jumalanna Veenuse elatanud jüngritele.

Kulunud grammofoni helid kostavad tänavale, sinna vahele kuulduv mõnikord ka klaveriklimberdus, kähisev naer ja lõbunaiste kiljatused.

Kõrtsi on kogunud kaunis kirju seltskond. Igasugused keeled vahelduvad siin üksteise võidu, püütakse nagu üksteist üle hõigata. Joobnud seltsimehed rüselavad leti ääres ja trallitades nõuavad

uut klaasitäit viina, alguses murudes, pärast aga ähvardades. Mis see neile ka korda läheb, kui nad korrugi joobnud on, sest seljataga on neil mitmekuune karske ja jõudupingutav merisõit. Nüüd on nad jälle korra vabad, neil on raha, ja viin see maitseb nii hea. Kui veetlevana tundub neile elu. Nad tahavad lõbutseda. lõbutsamisega tahavad nad tasuda need möödasaadetud üksilduse kuud. Seda soovivad ka teised merimehed, kes juba pinkidele ja toolidele laskunud ja toorest nalja teevad lähedalistuvate lõbunaistega. Ja väga imelik, et saksa lõbunaine väga hästi mõistab Brasillia ehk Hiina merimeest. Armastus on rahvusvaheline ja vastavalt ka tema keel, kui siin üldse armastusest võib juttu olla. Kunagi ei ole ma näinud hirmsamaid megääre, kui need elatanud

räpased sadama lõbunaised, kes ilma pikema valikuta igale merimehele kaela langevad mõne paari marga ehk isegi mõne krossi eest.

Seinaäärse laua juures puhuvad mõningad mehed sosistades juttu. „Õnnelinna Karl“ — vilunud matside püüdja — on praegu just sellega ametis, et kahelt noorelt merimehelt nende kokkuhoitud rahavara ära kiskuda. Sadamasillal on tema nendega tuttavaks saanud ja nendelt küsinud, kas nemad ei sooviks kuhugi paremasse lokaali sisse astuda, kus hästi ja odavalt võib süüa saada. Täie usaldusega võtsid merimehed Karli omale teejuhiks. Alguses võõrustas Karl neid, pärast nemad Karli ja nii edasi kuni nemad viimaks mõlemad joojaks ja surmani väsinud, nii et vaevalt suudavad silmi lahti hoida, ja kindlasti langevad nemad Karlile saagiks.

Kõrtsi keskmise laua juures rüselevad võõrad, lõuna-ameeriklased, hiinlased, itaallased, venelased, norralased, inglased ja ka mõned saksakeelt rääkijad merimehed. Raha on käepärast, miks siis mitte mõne mängukesega riskeerida, sest kiusatuse veetleb ju nii väga! Panka on suur *hunnik kuld-, hõbe- ja paberraha* kuhjatud, siin on dollarisid, liirisid, kroone ja rentmarke. Erutatud pealtvaatajate kujud, keda ärritab mängu pandud raha kaotus, ja kelle sõrmed kangelt kokku tõmbuvad, lasevad pangapidaja kasuks äri lõppeda.

Hallihabemega Itaalia merimees on siin kõik kaotanud. Värisevate kätega päästab ta lahti oma kuld kõrvarõngad ja viskab need viimaseks mänguks lauale. Aga seekordki kaotab tema. Nüüd on ta kõik ära mänginud, kõik oma teenistustasu vaevarikka töö eest mitme kuu jooksul. Ohates ja vankudes lahkub tema kõrtsist, et jälle kuude viisi töötada, soliid olla ja kokku hoida, et siis jälle ühe ainsa tunni jooksul kogutud varanduse võiks mängukuradile ohvriks tuua. Juba kümnete aastate jooksul mängib tema, ta on palju kaotanud ja ainult harva ja väga vähe võitnud. Selle peale vaatamata ei suuda tema loobuda mängust ja on oma õnnetu kire tahtejouetu ori.

Ka siin, mängulauas, võib ju väga hästi üksteisest aru saada, sest mängki on rahvusvaheline, samuti kui armastus. Mõnikord puhkevad ägedad vaielused mängijate seas, aga peremees on igakord kiirelt kohal ja lahendab riiu juba aegsasti,

nii et lõuna-ameeriklased võivad rahulikult oma pussid tuppe pista.

Jällegi laseb grammofon uuemaid tänavlaule kuuldavale, ja joojaks rahvas ühineb mõnes tuntud laulus. Kõrtsisviibijate hulk ulatab kuni saja inimeseni, nende seas umbes kakskümmend naisterahvast. Harva võib küll räpasemat pilti leida, kui see kõrts võib pakkuda.

Puhvet meelitab külalisi oma kõrtsidelikatessidega, nagu praetud heeringad, vorstid, munad, hakkliha j. m. Siin ümbritsevad neli-viis selstimeest ühte noort tütarlast. Oma õrna, heleda kleidiga osutub ta siin täielise kontrastina teda ümbritsevale seltskonnale. Tema noorus, rõõmus ning lahke olek ja kenad augekesed paledel teevad ta kõikide pailapseks, sadamakõrtsi kaitseingliks. See päikese-paisteline olevus võib muretu olla; tema — kõrtsiperemehe tütar — on isegi kõige metsikumale kõrtsikülalisele püha ning puutumatu. Kõik armastavad ja austavad teda. Armukadedalt valvab üks tema austajatest teiste järele, ja häda sellele, kes julgeks temale läheneda, teda isegi sõnaga haavata. Ainult süüdlase kestev põlgamine võiks seda lunastada. Ja selles toores ja nilbes ümbruskonnas on ta puhtana püsinud, kõik mustus ja jälkus, mis ta siin näinud ja kuulnud, ei ole suutnud pääsu leida tema hingesse. Kui ingel valitseb tema siin põrgus, kui lammast asub ta siin huntide seas.

On liigutav näha, kuidas isegi kõige toorem merimees ja kõige alatam lõbunaine hoolsalt tähelepanu sellele pühendavad, et võimalikult igasugust räpasust temast eemaldada. Ka peremees, tema isa, hoolitseb selle eest. Uhkelt vaatab ta tema peale. Ainult veel üks aasta, siis on tema oma raha juba teeninud, siis võib ta kuhugi väikelinna kolida, kus keegi teda ei tunne, kus keegi ei aima, millise musta äriaga tema rikkaks meheks on tõusnud. Veel üks aasta, üks ainus aasta, siis on ta küllalt rikas, siis müüb ta maha selle kõrtsi, ja mõni teine võib siis jälle rikkaks saada, võib kulda kokku kuhjata kullaaugus — sadamakõrtsis.

Vahepeal on ilm väljas pimedaks muutunud. Tihe udu läbib tänavat. Lapsed, kes esiti tänaval lärmitsevad, on kodu puhkama läinud, kaltsukaupmeeski on õhtule läinud. Aga sadamatänaval lokaalidest ja kohvikutest kostab rõkkav muusika ja meelitab lõbutsema. Kaugelt kostab sadamasse sõitva laeva vile, mis ühineb sadamakõrtsi kisa ja käraga.



## Ametlik osa.

### Politsei peavalitsuse ülema käsukirjaga 5. augustist s. a. nr. 50:

Teenistuse huvides on paigutatud ümber Valga maakonna politsei I. jaoskonna ülem Viktor Püvi Valga maakonna politsei II. jaoskonna ülemaks ja Valga maakonna politsei II. jaoskonna ülem Karl Lõhmus — Valga maakonna politsei I. jaoskonna ülemaks, mõlemad arvates 1. oktoobrist s. a.

Kaitsepolitsei Tallinna jaoskonna agendile Mihkel Laussen'ile on määratud ees-

kujuliku ametkohuste täitmise eest 5000 marka autasu.

Kaitsepolitsei Tallinna jaoskonna noor. ametnikule Karl Kirnmann'ile on määratud eeskujuliku ametkohuste täitmise eest 7.500 marka autasu.

### Tartu maakonna politsei ülema käsukirjaga 4. augustist s. a. nr. 24

on kantselei juures olev van. pol. kordnik J. Vurt määratud Raadi valla raiooni ülemaks, 1. augustist s. a. arvates.

## Väljamaalt.

### Vangimajade arvu vähendamine Inglismaal.

Inglismaal ja Walesis on 1914. aastast arvates üldse üle 20 vangimaja ära kaotatud, mis ümmarguselt üle kolmandiku üldisest vangimajade arvust välja teeb. Praegu on alles jäänud veel ligi 40 vangimaja, milledest ka kaugeltki mitte kõik täis pole. See asjaolu on sellega seletatav, et Inglismaal nende isikute arv 1913. aast. alates tuntavalt kahanenud on, keda vangimajaja mõisteti, keskmiselt teeb see arv 66 protsenti välja, kohati isegi veel palju rohkem. Selle tõttu on siis ka Inglismaal võimalik vangimajade arvu vähendada. See vähendamine on ühtlasi suureks sissetuleku allikaks. Nimelt otsustati juba mõne aasta eest sarnasel moel likvideeritud vangimajasid avalikul enampakkumisel maha müüa. Alles hiljuti leidis niisugune omapärane enampakkumine jälle aset, kusjuures mitte ainult hoone ära ei müüdüd, vaid ka terve sisseseade müügile läks, muu seas ka vangimaja kabel ühes kantsliga, oreliga, altariga, lauluraamatutega j. n. e. Kõige selle juures ei tohi arvata, et kuritegevus ise tuntavalt vähenenud on. Asi seisab ainult selles, et Inglismaa kohtud praegusel ajal võrdlemisi vähestel juhtumistel karistusena vangimajas kinniolemist määravad. Karistuse peale vaadatakse ainult kui abinõu peale sarnaseid isikuid jälle õigele teele juhtida, kes kord eksiteele sattunud, — vangimaja aga ei ole selleks kohane abinõu, tema peale tuleb kui äärmise hädaabinõu peale vaadata. Nagu tähendatud, ei seisa vangimajade arvu vähendamine ühenduses kuritege-

vuse vähenemisega: veel 1923. a. juurdles politsei 110.000 kuritöö juhtumist — see on kõige suurem arv, mis 67 aasta jooksul registreeritud, s. o. selle aja jooksul tähele pandud, mil Inglismaal kuritegevuse registreerimine sisse seatud. Praegu olevat aga juhtumiste arv jälle vähenemas, mida ühendusse seatakse nuhtluseaduse uuendamisega ja tingimisi karistamise sisseseadmisega.

### Võitlus alkoholi vastu Ameerika Ühisriikides.

Juuli lõpul sai New-Yorgi politsei hästi organiseeritud alkoholiga kaupleva ühingu jälgile. Politsei tegi kindlaks, et üks kesklinna kõige suurematest äridest keskkoha moodustab, kust salakaubana sisseveetud kangeid jooke üle Ühisriikide laiali saadetakse. See leid kujuneb, nagu ajalehed arvavad, üheks suuremaks skandaal-protsessiks, sest politsei kätte sattus muu seas ka kaubatarvitajate nimekiri, milles umbes 25.000 aadressi; teiste seas leidub seal ka New-Yorgi parema ja tähtsama seltskonna esitajate nimesid. Osaühisus, mille tegevus nüüd paliastatud, töötas suure kapitaaliga ning tegi laialdast kihutustööd oma kauba heaks, saatis vahuveini, õlut, whiskyt, veinisid, kõiksuguseid napsusid laiali ja müüs oma kaupa nii hästi sularaha eest, kui ka võla peale. Jooke saadeti harilikult reisukohvrites kusagile võõrastemajja, mis ostja poolt tähendatud, võtmeid saadeti postiga, nii et ostjal muud polnud vaja teha, kui ainult võõrastemajja sõita ning tema nime peale saadetud kohvri vastu võtta. Esialgsete teadete järele on osaühisus juba üle aasta

töötanud ja äritegemisest saadud puhaskasu olla ka Ameerika oludega võrreldes väga suur. Kohtuprotsess, mis sellele loole järgnema saab, tuleb vist haruldaselt suur, sest prokuratuuril olevat kindel nõu, kõiki 25.000 isikut vastutusele võtta keeluseaduse rikkumise eest.

### Omapärane karistus.

Üks Itaalia ajaleht jutustab järgmise loo: tollivalitsuses leidis ülemus tollivalvuri, kes ametkohuste täitmisel oli magama jäänud. Sellele järgnesid karistused: tollivalvurile, kes magas, määrati karistusena 7½ liiri trahvi, ühele teisele valvurile, kes magajaga koos töötas, aga 10 liiri, sellepärast et tema oma ametvenda magada lubas. Leht arvab, et selle karistuse tagajärg ainult see võib olla: kui ametvend magama jääb, siis tee tingimata sedasama.

### Politsei ja sport.

Pikemate vaieluste järele otsustas Pariisi linnavalitsus nõus olla politsei-prefekti ettepanekuga ning Pariisi välis- ja kriminaalpolitsei ametnikkude arvu suurendada 500 inimese võrra. See asjaolu on iseenesest huvitav sellepärast, et see nõudmine tingitud oli mitte kuritegevuse kasvust, vaid spordihuvi laienemisest Pariisi elanikkude seas. Igal pühapäeval, harilikult ka äripäevadel, peetakse suuri spordivõistlusi, kuhu vaja korra alahoidmiseks saata suurearvulisi politseisalkasid. Ühtlasi on suurema koosseisulise politsei vajadus käesoleval suvel tingitud ka kunstinäitusest, kuhu väga palju rahvast valgub.

### Kuritegija prokuröörina.

Suurt kõmu äratas Jugoslaavias hiljutine Sombori prokurööri Milics'i ametist tagandamine, kelle kohta kindlaks tehti, et tema on petis ja juhusteotsija. Branko Milics on Ungarist pärit, kus tema Magyarbolys sündis kohalise õigeusu preestri pojana. 1919. aastal tuli mees Jugoslaaviasse. Põgenedes kommunistide eest, nagu tema ise seletab, sai kellegi võimumehega tuttavaks ning leidis varsti koha — teda määrati maakonnaarstiks. Arstina praktiseeris tema üle aasta; siis tuli avalikuks, et tema arst ei ole, vaid ainult paar semestrit Budapesti ülikoolis arstiteaduse üliõpilasena viibinud. Asi sai sellest alguse, et kohalik aptegioma-

nik, kellele arsti retseptid paistsid kahtlased olevat, hakkas asja uurima. Kui karjäär nii viisi ebaõnnestus, katsus Milics õnne eraarstina Szabadkas. Et aga eraarstil suuremaid sissetulekuid polnud, astus mees valvurina tolliameti teenistusse ning hakkas kõiksuguste kelmustega raha teenima. Kui asi avalikuks tuli, põgenes Milics. Mõne aja pärast asus tema Zombori linna elama, muutis isikutunnistusel oma eesnime Branko Aleksandriks ning sai prokurööriks — kuidas, seda pole uurimine senini veel selgitanud. Üle poole aasta tegutses petis prokuröörina enne kui tema kelmused avalikuks tulid. Kui kahtlus tekkis, et tema ja pankrotti jäänud eraarst ja põgenenud tollivalvur üks ja sama isik on, anti asi kohtu-uurijale juurdlemiseks. Huvitav on, et kohtu-uurija midagi ei julenud mehe vastu ette võtta. Siiski vabastati Milics esialgu ametkohuste täitmisest. Lõpuks pandi "prokurööri" juures läbiotsimine toime, mis muu seas avalikuks tegi, et prokuröör kavatses lähemal ajal suuremaid murdvargusi Ujvidékis, Szabadkas, Essékis ja Vinkovcis toime panna.

### Lõbus vangimaja.

Lodzi sõjaväelises vangimajas istus kinni keegi Staniszewski. Skierniewiczi linnast. Mees põgenes omal ajal sõjaväest, mispärast temale sõjakohtu poolt pikema-ajaline karistus määrati. Et aega, vangimajas kinni olles, mitte asjata raisata, hakkas sõjaväe jooksik tegutsema. Temal tuli õnnelik mõte, selle teostamiseks oli aga veel vähemalt ühe vangivahti kaasabi vaja. Mees asutas kõigepealt vangide seas korraliku varaste salga ning astus ühendusse vangivahti Szatanikiga. Varaste tegevus võis muidugi mõista sihitud olla ainult teiste vangide varanduse omandamise peale. Vangivaht lubas siis, kui ettevõtte õnnestanud oli, Staniszewskit mõneks tunniks linna, et see varastatud kraami ka hästi müüa saaks. Sarnased õnnelikud päevad lõppesid alati sellega, et Staniszewski linnakorteris suurem joomapidu toime pandi, millest salga liikmed ning vastutulelik vangivaht osa võtsid. Kord aga äpardus vangil-vargal asi. Tema tahtis kellegi salga liikmelt mantli ära võtta, see aga pani vargust veel viimasel silmapilgul tähele, siiski ei annud Staniszewski temale mantlit tagasi. Kui selle vangi vahi all olemise aeg lõppes, läks

tema vangimaja ülema juure ning jutustas sellele vangimajas valitsevast olukorrast. Selle tõttu läiski korda asja likvideerida ning süüdlasi vastutusele võtta.

### **Karistumäärade suurendamine kahevõitluse eest.**

Praegu on Saksamaa parlamendis harutamisel valitsuse poolt esitatud seadusprojekt sõjaväe nuhtlusseaduse muutmise kohta. Kavatakse üldse seda seadust lihtsustada ning temast mitmed osad välja jätta, mis vananenud ja meie aja nõuetele enam kuidagi ei vasta. Muu seas on ka kahevõitluse küsimus ja sellega ühenduses olevate karistumäärade küsimus harutusele võetud. Sotsiaaldemokraatide poolt tehti õige radikaalsed ettepanekud selles sihis, kuna lõpuks keskerakonna ettepanekud läbi läksid. Nimelt karistatakse uue seaduse põhjal kahevõitlus vangistusega mitte alla kuue kuu. Väljakutse kahevõitlusele ning sarnase väljakutse vastuvõtmine karistatakse mitte alla kahe-kuulise vangistusega (ülemäär — üks aasta). Ülemus, kes katsub temale alluvaid sõjaväelasi kahevõitlusele meelitada, saab karistatud vangistusega kuni ühe aastani.

### **20 õnnetujuhtumist päevas — tänavliikumise ohvrid.**

Läinud aasta jooksul tuli Berliinis 7240 õnnetujuhtumist tänavliikumise arvel ette, sellest üldarvust lõppesid 139 juhtumist surmaga ning 2995 juhtumist enam-vähem raskete vigastustega. Need statistilised andmed on nüüd ametlikult ümber töötatud ja annavad järgmise pildi:

Iga päev juhtub 20 õnnetust tänavliikumises. Iga 2½ päeva jooksul saab üks inimene surma ning kaheksa inimest saavad vigastada. Need arvud on küll

väiksemad, kui teistes Euroopa suurlinnades: kuna, näiteks, Berliinis iga 32.000 elaniku peale üks surma-juhtumine tuleb, langeb Pariisis iga 25.000 elaniku peale üks tänavliikumise ohvriks ja Londonis isegi iga 9500 elaniku peale üks. Näib, nagu oleks olukord Berliinis parem kui mujal. Kuid kui arvesse võtta sõiduriistade arvu, saame teise pildi. Saksamaal tuleb umbkaudselt iga 300 elaniku peale üks auto. Prantsusmaal aga iga 90 ja Inglismaal isegi iga 70 elaniku peale üks. Kõige selle juures aga selgub, et vist neli viiendikku õnnetu juhtumiste arvust ära langeks, kui publik ise ettevaatlikum oleks. Kõik statistikad näitavad, nagu tegelik elu ise, et inimesed õieti väga kergemeelsed ja osalt ka mitteteadlikud on nende hädaohtude mõttes, mis on ühenduses liikumisega üle suurte tänavate, kus liikumine elav. On hakatud plakatide, piltide, propaganda ja õpetusega ajalehtedes selle pahe vastu võitlema ning publikut õpetama. Mis puutub sõiduriistade juhtidesse, siis on niihästi liikumist reguleeriv politsei, kui ka linn ja eraettevõtjad kibedasti ametis juhtide väljaõpetamisega. Sarnased õpetamistööd aga ei ulata loomulikult mototsiklettide juhtideni, jalgrattasõitjateni ning kutsariteni. Kui tarvilik sarnane õpetamine on, näitab järgmine statistika: 7240 juhtumisest langesid: 59% autode peale, 9½% mototsiklettide peale, 7% jalgrataste peale, 16½% trammide peale ning 8% hobustega sõiduriistade peale, 4357 juhtumisel langes õnnetujuhtumiste süü sõiduriistade juhtide, s. o. 41%. Sellest arvust jällegi tuleb kirjutada: 47% autojuhtide arvele, 8% mototsiklettide juhtide arvele, 9% jalgrattasõitjate arvele, 7% trammijuhtide arvele, 8% kutsarite arvele ning 21% jalakäijate arvele.

## **Küsimused ja kostmised.**

**Nr. 1212. Lugeja Nr. 156. Küsimus.** Kas on maal vallanõukogul õigus politsei raiooniülema jalgratta peale, mis ametkohuste täitmisel tarvilik, maksu määrata, või on raiooniülema jalgrattad maksust vabad.

**Vastus:** Raiooniülemate jalgrattad käivad maksu alla üldisel alusel, kui nad sellest ei ole vabastatud vastavates omavalitsuse määrustes.

**Nr. 1229. Raiooniülem Henny. Küsimus.** Mind on tänavu aasta vallanõukogu

otsusega jalgrattamaksu alla pandud. Ratast tarvitatakse ainult ametikohuste täitmisel.

„E. P.“ nr. 24 — 27. maist 1922. a. on Teie poolt jalgratta maksu suhtes vastus, et politseiametniku jalgratas, kui ta on

määratud ametkohuste täitmise otstarbeks, ei käi omavalitsuse maksu alla. Kuidas saan kindlaks teha, kes on jalgratta tarviduse äramääraja ja mil alusel saan ratta maksust vabaks.

**Vastus:** Vaata eeloleva küsimuse vastus.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**  
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

4. juulil 1925 a. surma läbi lahkunud kaasametnikku — raiooniülemat

# Albert Ivan'i

mälestab

Järva maakonna ja Paide kriminaal-politsei ametkond.

## K u u l u t u s e d.

### Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Punnar, Johan Jakobi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 8. 1. 20 a. nr. 7076.  
Moss, Hilda Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 16. 5. 22 a. nr. 14180.  
Leppik, Andres Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 12314.  
Soonberg, Leena Tõnise t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 913.  
Nõmmik, August Mihkli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 2371.  
Voltri, Aliide Mihkli t., v. a. Haaslava vallaval. nr. 962.  
Schlütter, Karl Karli p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. nr. 9245.  
Maser, Valentine Jaani t., v. a. Ropka vallaval. nr. 1070.  
Paats, Eduard Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 19101.  
Reim, Rosalie Karli t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 12445.  
Rais, Jaan Mihkli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 2180.  
Vihm, Anna Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 6284.  
Käkk, Edgar Kar'i p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 2311.  
Pensa, Emilie Liisa t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 8379.  
Liuha, Konstantin Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 113.  
Kahar, August Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 1578.  
Haidrits, Magdalena Jaani t., v. a. Röpina vallaval. nr. 891.  
Uik, Salme Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 8632.  
Stillmark, Maks Roberti p., v. a. Tallinna linna pol. 1. jsk. nr. 512.  
Matvejeva, Olga Aleksandri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 18942.  
Hochberg, Rosalie Fritzi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 6402.  
Gross, August Tõnise p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 173.  
Bredis, Haralda Jaani t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 133.  
Alilender, Marie Martini t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1920 a. nr. 6854.  
Kõiv, Anna Jüri t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1919 a. nr. 1188.  
Siimann, Jaan Jaani p., v. a. Paju vallaval. 1924 a. nr. 81.  
Mõttus, Emilie Hendriku t., v. a. Kaagjärve vallaval. 1919 a. nr. 15.

- Lemberg, Hendrik Jaani p., v. a. Tõlliste vallaval. 1921 a. nr. 333.
- Bless, Otto Andrei p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1922 a.
- Kook, Georg Georgi p., ajutine isikut., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1925 a. nr. 1323.
- Varrik, Marie Peetri t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1921 a. nr. 249.
- Berg, Karl Jakobi p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1921 a. nr. 9777.
- Berg, Luise Karli t., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1921 a. nr. 9779.
- Berg, Adolf Paul Karli p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 10992.
- Sotnik, Liine Karli t., v. a. Karula vallaval. 1920 a. nr. 1449.
- Kurg, Marie Villemi t., v. a. Sangaste vallaval. 14. 1. 20 a. nr. 1216.
- Oja, Emilie Karli t., v. a. Laatre vallaval. 9. 1. 22 a. nr. 361.
- Renge, Peeter Villemi p., v. a. Paju vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 142.
- Korb, Alla Miina t., v. a. Laatre vallaval. 5. 12. 21 a. nr. 349.
- Urbanik, Elisabeth Mooritsi t., v. a. Antsla vallaval. 21. 8. 23 a. nr. 36.
- Raudsepp, Elisabeth Märdi t., v. a. Karula vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 249.
- Sommer, Hilda Hendriku t., v. a. Karula vallaval. 9. 10. 20 a. nr. 1395.
- Prants, Peeter Jüri p., v. a. Karula vallaval. 23. 4. 20 a. nr. 1107.
- Tonts, Melanie Hendriku t., v. a. Karula vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 944.
- Mütnik, Aleksander Kusta p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 696.
- Madison, Jaak Ado p., v. a. Sangaste vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 675.
- Kõiv, Johannes Peetri p., v. a. Sangaste vallaval. 1. 6. 23 a. nr. 66.
- Piibar, Ilja Jaani p., v. a. Tõlliste vallaval. 6. 12. 21 a. nr. 334.
- Elias, Ernst Hansu p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt 22. 3. 19 a. nr. 7919.
- Hanson, Jaan Ado p., v. a. Hummuli vallaval. 22. 11. 19 a. nr. 37.
- Soover, August Andrei p., v. a. Taheva vallaval. 1. 5. 20 a. nr. 539.
- Grislin, Otto Jaani p., v. a. Taheva vallaval. 25. 5. 21 a. nr. 654.
- Küla, Ferdinand Karli p., v. a. Taheva vallaval. 5. 7. 22 a. nr. 727.
- Liiv, Liisa Jaani t., v. a. Laatre vallaval. 17. 10. 20 a. nr. 214.
- Simson (nüüd Kevvai), Salme Villemi t., v. a. Karula vallaval. 6. 3. 20 a. nr. 704.
- Madal, Emma Jaani t., v. a. Karula vallaval. 25. 9. 20 a. nr. 1347.
- Naumov, Aleksander Ilja p., v. a. Skorjatina vallaval. 14. 2. 21 a. nr. 395.
- Aruvald, Jaan Tooma p.
- Aruvald, Pauline Johannese t.
- Frolov, Olimpiada Aksenti t.
- Kullamaa, Adolf Jaani p.
- Klement, Pauline Pauluse t.
- Mäeks, Mart Mihkli p.
- Tuppits, Nikolai Juhani p.
- Merkulov, Vassili Aleksandri p.
- Holm, Bertha Friedrichi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 25. 10. 21 a. nr. 29964.
- Juhkam, Aleksander Jüri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 14078.
- Tuisk, Arthur Mihkli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 14. 12. 19 a. nr. 14633.
- Sorro, Elisabeth Taaveti t., v. a. Vaivara vallaval. 7. 1. 21 a. nr. 1293.
- Skjarov, Adelaida Viktori t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 8. 2. 23 a. nr. 314/015243.
- Aleksandrov, Ivan Ivani p., v. a. Narva linna pol. 2. jsk. 3. 12. 24 a. nr. 155/179182.
- Simberg, Liisa Hansu t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 1149.
- Moorast, Eduard Hindreku p., v. a. Jõhvi vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 91.
- Künberg, Anna Jüri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 6. 12. 19 a.
- Kesa, Marie Jüri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 28. 11. 19 a. nr. 5038.
- Asper, Aleksander Emili p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 13. 8. 20 a. nr. 25227.
- Roletsky, Juliette Madise t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 30. 8. 23 a. nr. 2406.
- Ert, Juuli Juhani t., v. a. Järva vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 450.
- Landberg, Rudolf Jüri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 22. 8. 21 a. nr. 29437.
- Isakov, Nikolai Pauli p., v. a. Narva linna pol. 3. jsk. 25. 1. 25 a. nr. 49.
- Reinvaldt, Ekaterina Aleksandri t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 27. 11. 1919 a. nr. 822.
- Solkov, Ida Jaani t., v. a. Võru maak. pol. linna jsk. 30. 12. 19 a. nr. 3116.
- Toerk, Jaan Antoni p., v. a. Juuru vallaval. 26. 2. 20 a. nr. 1208. (21738)
- Preismann, Rudolf Jüri p., v. a. Juuru vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 176. (21739)
- Peever, Jaan Jüri p., v. a. Juuru vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 294. (21740)

- Pollmann, Johannēs Matsi p., v. a. Triigi vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 978. (21864)
- Rehvaldt, Jaan Jaani p., v. a. Kabala vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 410. (21857)
- Baumann, Johannes Jüri p., v. a. Inglise vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 18. (21859)
- Kalmin, Liisa Jaani t., v. a. Juuru vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 90. (21736)
- Ülevainu, Liisa Jaani t., v. a. Kohila vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 1091. (21858)
- Viikmann, Peeter Jaani p., v. a. Rapla vallaval. 22. 4. 20 a. nr. 2192. (21862)
- Pärtel, Minna Karli t., v. a. Rapla vallaval. 2. 3. 20 a. nr. 1100. (21863)
- Roosileht, Mihkel Mihkli p., v. a. Tallinna linna pol. Lasnamäe abijsk. 8. 12. 1924 a. nr. 535. (21865)
- Saar, Lilli Mardi t., v. a. Kõo vallaval. 16. 1. 24 a. nr. 187. (21866)
- Tiivel, Peeter Frantsu p., v. a. Järvakandi vallaval. 14. 2. 23 a. nr. 23. (21867)
- Kullerkupp, Hindrek Hansu p., v. a. Kohila vallaval. 29. 1. 25 a. nr. 521. (21868)
- Linder, Jüri Matsi p., v. a. Kaiu vallaval. 6. 9. 21 a. nr. 18. (21869)
- Orav, Hans Peetri p., v. a. Triigi vallaval. 12. 6. 20 a. nr. 1030. (21870)
- Semlak, Rudolf Tooma p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 16. 4. 20 a. nr. 21858. (21871)
- Muulmann, Jüri Anne p., v. a. Kaiu vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 23. (22131)
- Tiisel, Linda Jaani t., v. a. Paide linna pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 1475. (21860)
- Müller, Mart Miku p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 22. 3. 20 a. nr. 11320. (21861)
- Paas, Johannes, nr. 24. (25024)
- Pavlov, Andrei, nr. 96. (25024)
- Krass, Hugo, nr. 52. (25024)
- Jasõkov, Feodor, nr. 746. (25024)
- Kirs, Arnold, nr. 772. (25024)
- Pohlak, Arthur, nr. 1291. (25024)
- Kornet, Hendrik, nr. 571. (25024)
- Neimann, Adele, nr. 402. (25024)
- Ormann, Joosep, nr. 233. (25024)
- Kajak, Anna, nr. 1191. (25024)
- Veelmann, Päärn, nr. 685. (25024)
- Karma, Alma, nr. 1510. (25024)
- Petuhova, Elena, nr. 459. (25024)
- Albert, Ludvig, nr. 13. (25024)
- Kiik, Madis, nr. 1448. (25024)
- Joost, August, nr. 461. (25025)
- Konsa, Alide, nr. 548. (25025)
- Kaio, Johannes. (25025)
- Schavlin, Sergei, nr. 454. (25025)
- Usai, Katta, nr. 384. (25025)
- Vene, Johannes, nr. 333. (25025)
- Mihkelson, Hugo, nr. 256. (25025)
- Krivoglasov, Luka, nr. 975. (25025)
- Goidin, Peeter, nr. 55. (25025)
- Amer, Karl, nr. 1154. (25025)
- Beresin, Jakob, nr. 1217. (25025)
- Koppel, Leida, nr. 122.
- Pikner, Pauline, v. a. Vormsi vallaval. 26.10. 20 a. nr. 339. (27047)
- Nymann, Matilde, v. a. Vormsi vallaval. 19. 2. 20 a. nr. 30. (27048)
- Arro, Loviisa, v. a. Passlepa vallaval. 1919 a. nr. 393. (27049)
- Freymuth, Ella, v. a. Tartu linna pol. ülemalt 1. 4. 22 a. nr. 11166. (27050)
- Matvey, Lydia, v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 2095. (34001)
- Schuschonov, Vassili Aleksandri p., v. a. Väike-Maarja pol. jsk. 28. 11. 22 a. nr. 218. (29274)
- Saar, Martin Mardi p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 10. 3. 21 a. nr. 7666. (29595)
- Mugur, August Augusti p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 24. 3. 20 a. nr. 6223. (29593)
- Verner, Andres Peetri p., v. a. Viljandi vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 617. (29592)
- Parts, Ida Peetri t., v. a. Uusna vallaval. nr. 32. (29591)
- Riet, Marta Martini t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 3695. (29590)
- Murakin, Hans Peetri p., v. a. Abja vallaval. 15. 11. 20 a. nr. 523. (29588)
- Sillart, August, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 1920 a. nr. 1655. (30119)
- Tomingas, Marie, v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 12420. (30120)
- Erik, Johannes, nr. 6737. (30121)
- Onga, Marie, v. a. Tall. linna pol. ülemalt nr. 6435. (30122)
- Seppa, Priidu, nr. 324. (30123)
- Lüdimois, Alice, v. a. Lihula vallaval. 1919 a. nr. 253. (32151)
- Saar, Nadja, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1924 a. nr. 123. (32152)
- Einberg, Helene, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 7. 11. 21 a. (32153)

- S a m m u l, Ella, v. a. Uue-Võidu vallaval.  
 1919 a. nr. 410. (32154)
- Z a h n, Jakob, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk.  
 nr. 4884. (32155)
- J a k o b s o n, Tõnis, v. a. Tall. linna pol.  
 5. jsk. 1919 a. nr. 2212. (32156)
- R e n t s e l, Marie, v. a. Tall. linna pol.  
 5. jsk. 1919 a. nr. 3337. (32157)
- V ä r v i m a n n, Jaan, v. a. Rapla vallaval.  
 1920 a. nr. 2368. (32158)
- V e i n b e r g, Rosalie, v. a. Tall. linna pol.  
 5. jsk. nr. 11128. (32159)
- V a s a r, August, v. a. Raasiku vallaval.  
 nr. 959, 1922 a. (32160)
- K e r t s i, Aleksander, v. a. Raudteede pol.  
 ülemalt 1920 a. nr. 6187. (32161)
- V a r b l a n e, Jüri, v. a. Kalju vallaval.  
 1919 a. nr. 32. (32162)
- L e i t e r, Voldemar, v. a. Tall. linna pol.  
 4. jsk. 1923 a. nr. 2200. (32163)
- O r i s k, Anna, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk.  
 1919 a. nr. 938. (32164)
- M ä n g e l, Johan, v. a. Tall. linna pol.  
 5. jsk. 1921 a. nr. 13804. (32165)
- L u t s, Mihkel, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk.  
 1922 a. nr. 365. (32166)
- R i n g e n f e l d t, Johan, v. a. Tall. linna  
 pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 6617. (32167)
- T o b i a s, Karl, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk.  
 1923 a. nr. 1562. (32168)
- K i r s h, Arnold, v. a. Harku vallaval.  
 4. 3. 24 a. nr. 253. (32169)
- A b e r m a n n, Jaan, v. a. Tall. linna pol.  
 5. jsk. 1920 a. nr. 10222. (32170)
- K u u l m a n n, Amalie, v. a. Tall. linna pol.  
 ülemalt nr. 1609. (32171)
- O r u s t e, Hans Tõnise p., v. a. Luiste  
 vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 35. (30250)
- L a u r i k, Madis Madise p., v. a. 21. 1.  
 1920 a. nr. 104. (30249)
- P a u l u s, Leeni Mihkli t., v. a. Keina  
 vallaval. 1920 a. nr. 723. (30788)
- J u r j e v, Mihkel Mihkli p., v. a. Kõrgesaare  
 vallaval. 1. 3. 20 a. nr. 714. (30786)
- M ä r j a m a a, Andrus Peetri p., v. a.  
 Kärkla alevival. 17. 1. 20 a. nr. 197. (30789)
- V i i n, Paul Simmu p., v. a. Kõrgesaare  
 vallaval. 31. 8. 20 a. nr. 974. (30790)
- U l a, Villem Peetri p., v. a. Kõrgesaare  
 vallaval. 12. 9. 22 a. nr. 250. (30791)
- S õ l g, Marie Pavli t., v. a. Kärkla alevi-  
 val. 18. 5. 20 a. nr. 286. (30792)
- K e s k l a, Anni Pavli t., v. a. Kõrgesaare  
 vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 134. (30793)
- A u n a p u u, Mihkel Johani p., v. a. Em-  
 maste vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 207. (30794)
- M ä r j a m a a, Villem Mihkli p., v. a.  
 Kärkla alevival. 27. 1. 21 a. nr. 610. (30795)
- T a m m, August Jaani p., v. a. Rõnge  
 vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 451. (30991)
- T a s o, Olga Peetri t., v. a. Võru vallaval.  
 21. 12. 19 a. nr. 963. (30990)
- V a l t e r, Tõnu Juhani p., v. a. Vao valla-  
 val. 14. 3. 22 a. nr. 2065. (31335)
- K i p p a r, Aleksander Gustavi p., v. a.  
 Avanduse vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 760. (31336)
- L e h t m e t s, Martha Eduardi t., v. a.  
 Porkuni vallaval. 14. 4. 20 a. nr. 1133. (31347)
- V o o l m a n n, Juhan Priidiku p., v. a.  
 Avanduse vallaval. 13. 7. 23 a. nr. 98. (31348)
- R e i m a n n, Pauline Tõnu t., v. a. Paas-  
 vere vallaval. 4. 5. 20 a. nr. 1123. (31337)
- M u s t a s a a r, Hans Karli p., v. a. Paas-  
 vere vallaval. 29. 1. 20 a. nr. 1034. (31338)
- B i r n b a u m, Karl Villemi p., v. a. Vene-  
 vere vallaval. 9. 3. 22 a. nr. 278. (31339)
- K u k k, Amalie Jaani t., v. a. Paasvere  
 vallaval. 25. 12. 19 a. nr. 652. (31340)
- S e e m a n n, Martha Villemi t., v. a.  
 Avanduse vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 507. (31341)
- A p f e l b a u m, Hilda Pritsu t., v. a.  
 Avanduse vallaval. 26. 4. 23 a. nr. 59. (31342)
- M e e r, Aleksander Karli p., v. a. Paas-  
 vere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 291. (31343)
- V i n d b e r g, Jaan Jüri p., v. a. Vao valla-  
 val. 15. 3. 24 a. nr. 74. (31345)
- E r n e, Paul Jaani p., v. a. Vao vallaval.  
 29. 6. 22 a. nr. 2174. (31344)
- V u t t, Johannes Jaani p., v. a. Kuigatsi  
 vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 64. (31618)
- B e r t m a n n, August, Peetri p., v. a.  
 Helme vallaval. 7. 12. 19 a. nr. 62. (31619)
- P e h k, Anna Jüri t., v. a. Patküla vallaval.  
 8. 11. 19 a. nr. 237. (31620)

- Otto, Alma Kristjani t., v. a. Kuigatsi vallaval. 1. 3. 23 a. nr. 55. (31625)
- Päss, Johannes Jüri p., v. a. Patküla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 1034. (31626)
- Sõlg, Marie Kotteri t., v. a. Patküla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 1038. (31627)
- Hanson-Tera, Alide Hansu t., v. a. Tõrva alevival. 16. 8. 22 a. nr. 98. (31628)
- Lillepuu, Eva Jaani t., v. a. Helme vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 316. (31630)
- Kõks, Ella Johani t., v. a. Patküla vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 1112. (31631)
- Ristain, Salme Jaani t., v. a. Hummuli vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 700. (31632)
- Tulp, Minna Peetri t., v. a. Patküla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 958. (31633)
- Mölder, Mathilde Jaani t., v. a. Taagepera vallaval. 11. 2. 22 a. nr. 590. (31634)
- Pütsepp, Mai Peetri t., v. a. Patküla vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 402. (31635)
- Soots (praegu Maasik), Emilie Andrese t., v. a. Helme vallaval. 15. 1. 20 a. nr. 535. (31636)
- Anniko, Maali Tõnise t., v. a. Helme vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 396. (31637)
- Jänes, Marie Mardi t., v. a. Patküla vallaval. 24. 11. 20 a. nr. 1353. (31638)
- Nirk, Herman Peedu p., v. a. Patküla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 1005. (31639)
- Matson, Hans Villemi p., v. a. Patküla vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 636. (31640)
- Veri, Marie Hendriku t., v. a. Hummuli vallaval. 1. 12. 19 a. nr. 544. (31641)
- Ottender, Leena Marie t., v. a. Leebiku vallaval. 27. 11. 20 a. nr. 327. (31642)
- Staarost, Emilie Ado t., v. a. Holdre vallaval. 27. 9. 21 a. nr. 8. (31643)
- Konze, Jaan Jüri p., v. a. Leebiku vallaval. 1920 a. nr. 76. (31644)
- Sumberg, Liis Ado t., v. a. Helme vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 524. (31645)
- Luksepp, Peeter Matsi p., v. a. Hummuli vallaval. 28. 11. 21 a. nr. 912. (31646)
- Matson, Reet Jaagu t., v. a. Patküla vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 409. (31647)
- Bachmann, Aleksander Hendriku p., v. a. Koorküla vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 216. (31648)
- Turi, Peeter Villemi p., v. a. Lõve vallaval. 30. 3. 20 a. nr. 227. (31649)
- Jaakson, Johan Jaani p., v. a. Tuulaane vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 278. (31650)
- Põldsepp, Alma, nr. 171. (31852)
- Mägi, Aleksander, nr. 13195. (31853)
- Kukk, Mai Juhani t., v. a. Rakvere linna pol. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 97. (31988)
- Landberg, Ludmilla Mihkli t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 15. 12. 19 a. nr. 3409. (31989)
- Pihlak, Olga Jüri t., v. a. Pada vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 907. (31990)
- Veervaldt, Ingel Ado t., v. a. Rakvere vallaval. 9. 3. 20 a. nr. 1129. (31991)
- Niedrichson, Pauline Johanna Jüri t. (31992)
- Pirken, Tiina Hansu t. (31993)
- Pedriks, Veera Gustavi t., v. a. Rakvere linna pol. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 2651. (31994)

Restoraan

## „DRAAMAKELDER“

---

Jaani tän. nr. 5. Draamateatri all.  
Kõnetraat 565.

**Eeskujulik köök! Odavad hinnad!**

Kodumaa ja väljamaa liköörid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

---

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

---

Restoraanipidaja.